

Kenneth Hänninen

24.1.2020

Suositus – terminologian yhtenäistäminen

Taustaa

Energiateollisuus ry on saanut viime aikoina useampia yhteydenottoja, jotka koskevat termiä "siirto" verkkopalvelun yhteydessä (sähkönsiirto, siirtolasku, siirtohinnoittelu). Asia nousee säännöllisesti otsikoihin erityisesti kesämökkiläisten sähkölaskun yhteydessä.

Asiasta on keskusteltu aina silloin tällöin. Vakavammin asiasta keskusteltiin vuonna 2005. Tällöin silloiset sähköverkko- ja sähkökauppavaliokunnat antoivat terminologian yhdenmukaistamista koskevan suosituksen. Tämä ei ole kuitenkaan johtanut mihinkään. Sähkökaupan puolella terminologian yhtenäistämiseksi ei ole enää tarvetta eikä oikein mahdollisuuksiakaan. Toisaalta yhteislaskun käyttöönotto tuo oman tarpeen terminologian harmonisoinnille verkkopalvelun puolella.

ET:n verkkovaliokunta käynnisti keväällä hankkeen, jonka tavoitteena on terminologian yhtenäistäminen. Hanke johtaisi alan suositukseen, johon verkkoyhtiöt mahdollisimman laajasti sitoutuvat.

Tämän varmistamiseksi syksyllä järjestettiin jäsenkysely, jolla kartoitettiin verkkoyhtiöiden näkemyksiä.

Jäsenkysely

Kysely lähetettiin lokakuussa kaikille ET:n sähköverkkojäsenille. Kyselyyn saatiin 48 vastausta. Vastausten perusteella enemmistö vastaajista (70 %) katsoi, ettei sähkönsiirtomaksu ole terminä oikea. Vielä suurempi osa (87 %) katsoi, että sähköverkon roolin muuttumisen tulee näkyä tuotteen nimessä. Lähes kaikki (96 %) vastaajista olivat valmiita lähtemään mukaan muutokseen, jossa termi siirtomaksu korvataan termillä verkkopalvelumaksu.

Verkossa siirretystä energiasta riippumattoman osuuden termiksi kannatettiin eri vaihtoehtoja: termiä "verkkopalvelumaksu" kannatti enemmistö, eli 40 % vastaajista. Verkkomaksun kannalla oli 27 % ja perusmaksun kannalla 23 % vastaajista.

Verkossa siirretyn energian osuutta kuvaavaksi termiksi suositeltiin siirtomaksua (69 %) ja energiamaksua (12 %). Muita vaihtoehtoja olivat mm. käyttö-, kulutus- ja jakelumaksu. Verot halutaan nykyistä selkeämmin irti verkkoyhtiön omasta osuudesta.

Muutoksen ajankohdaksi ehdotettiin huhtikuuta 2021 (64 %). Osa vastaajista oli valmis toimimaan nopeammin.

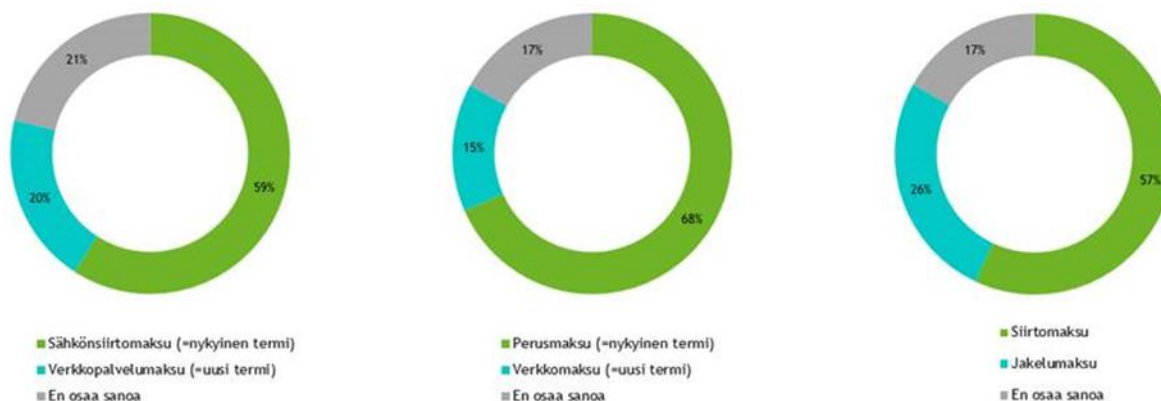
Asiakaskysely

Jäsenkyselyn lisäksi verkkovaliokunta halusi kysyä asiakkaiden mielipidettä. Asiakaskyselyn tavoitteena oli selvittää, miten asiakkaat kokevat esitetyn muutoksen ja miten ehdotetut termit ymmärretään. Samalla haluttiin asiakkaiden näkemys, mikä termiyhdistelmä on paras.

Kysely toteutettiin sähköisenä kyselynä 29.11 – 2.12.2019 välisenä aikana YouGovin kuluttajapaneelissa. Tutkimuksen kohderyhmään kuuluivat 18 vuotta täyttäneet suomalaiset. Lähtöotos muodostettiin ja lopullinen vastaajajoukko painotettiin suomalaista aikuisväestöä edustavaksi iän, sukupuolen ja asuinpaikan mukaan. Kokonaisvastaajamäärä oli 1001.

Kyselyssä kysyttiin myös muuta, kuin vain termejä koskevia kysymyksiä. Muut kysymykset koskivat mm. siirtohinnan suhdetta toimitusvarmuuteen, sähkölaskun sisältöä, laskujen määrää, kokonaiskustannuksien jakautumista sekä verkkopalvelun kustannusrakennetta.

Kyselyn varsinainen tarkoitus oli selvittää, mitä mieltä asiakkaat ovat verkkopalvelua ja sähkönsiirtoa koskevista termeistä. Seuraavaan kuvaan on koottu asiakkaiden vastaukset:

Ymmärrettävästi suosituimmiksi vaihtoehdoiksi katsottiin tutuimmat eli tällä hetkellä yleisimmin käytetyt termit. Verkkovaliokunta on jo aiemmin päättänyt, että tuotteen nimi on verkkopalvelu. Tämä on linjassa sopimusehtojen kanssa sekä jäsenille tehdyn kyselyn tulosten kanssa. Tuotteen maksukomponenttia kuvaa siten parhaiten verkkopalvelumaksu, vaikka asiakkaat pitäytyisivät mieluummin tutussa "sähkönsiirtomaksussa". Muilta osin on perusteltua noudattaa kyselyn tuloksia.

Edellisen perusteella verkkovaliokunta päätti suositella verkkoyhtiöille seuraavaa yhdistelmää:

Tuote	Verkkopalvelu
Maksun yleisnimike	Verkkopalvelumaksu
Kiinteää osaa kuvaava maksu	Perusmaksu
Muuttuvaa osaa kuvaava maksu	Siirtomaksu
Kapasiteettivarausta kuvaava maksu	Tehomaksu

Tällä hetkellä viimeinen maksukomponentti "tehomaksu" sisältyy yleisesti perusmaksuun. Jatkossa perusmaksusta yhä suurempi osa siirtyisi tehomaksuun. Osalla asiakkaista perusmaksu säilynee kuitenkin nykyisellään.

Verot

Vaikeasti ymmärrettävän terminologian lisäksi sekaannusta aiheuttaa verkkoyhtiön laskussa kerättävä sähkövero. Em. asiakaskyselyn perusteella asiakkaat arvioivat siirron osuudeksi keskimäärin 52 %. Sähköenergian osuuden arvioitiin olevan keskimäärin 33 %. Verojen osuudeksi arvioitiin keskimäärin 24 %. Kyselyn perusteella asiakkaat eivät ymmärrä, että verkkoyhtiön laskussa kerätään myös suoraan valtiolle tuloutettava sähkövero. Tilannetta helpottaisi, mikäli sähkövero erotettaisiin nykyistä selkeämmin verkkopalvelumaksusta.

Suositus

ET:n verkkovaliokunta suosittelee, että verkkopalvelua koskeva terminologia yhdenmukaistetaan ja seuraavat termit otetaan käyttöön **30.4.2021 mennessä**:

Tuote	Verkkopalvelu
Maksun yleisnimike	Verkkopalvelumaksu
Kiinteää osaa kuvaava maksu	Perusmaksu
Muuttuvaa osaa kuvaava maksu	Siirtomaksu
Kapasiteettivarausta kuvaava maksu	Tehomaksu